

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 175 (3039) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 augusztus 5

„Boldog békeidők“

Megfogyatkozva bár, de még mindig fölös számmal vannak közöttünk olyanok, akik keserű vádaskodás hangnemében sírják vissza a „boldog békeidők“ elvesztett paradicsomát. Nem számítjuk most ide a zsidóságot. Ezen a ponton semmi kétség sincsen: számukra az a bizonyos békeidő valóban a békés és zavartalan gazdasági elterpeszkedés ideje volt. Nem kívánhatjuk tőlük, hogy örüljenek az elmúlásán és örömujjongással fogadják az új, igazságosabb elosztás alapján kialakuló gazdasági rendet. Ezek a sorok nem róluk és nem hozzájuk szólnak.

Azokról beszélünk, akik az életet mindig a maguk rövidlátó szemüvegén keresztül látták s a csúnya önzés határán kívül soha sem jutottak el a nagy közösségi eszmények, célok mérlegelésére, a közösség bajainak és hibáinak megértéséhez. Az ilyeneknek a boldog békeidő a biztos, kielégítő fizetés, a terített asztal, az olcsó piacot, a szép ruhát, a jó vonatösszeköttetést, a pompás külföldi nyaralást, a hejehujás, horgozós estéket jelentette. Arra azonban már nem telik a „boldog békeidő“ visszafelé tekintéséből, hogy ezen túl meglássák — elég lesz csak ezt az egyet megemlíteni — a másfélmillió kivándorolt magyar tragédiáját itthon és az idegenben egyaránt. A második világháború kitörése óta az is divatba jött, hogy a Trianon-utáni idők színtén „békeidőnek“ tituláljuk. Egy pillanatig sem kétséges, hogy ezt a divatot kíméletlenül üldöznünk kell. A magyar számára nem lehetett béke és nyugalom ideje a megcsontított országban és a leszakított részekben való élet. De könnyen megértjük ezt a divatot is a bethleni konszolidációs idők jellegéből. Mert ennek az időnek is voltak hasznélvezői, akik szívesen belenyugodtak volna egyéni kényelméből a „változhatatlanba“. Hála Istennek, a magyarság egyetemessége soha sem tartotta ezt a helyzetet véglegesnek és kielégítőnek. Éppen ez a megnyugodni nem tudó magyar lélek adott mindig elegendő erőt a cselekvéshez és elegendő dinamikát a cselekvések útjához. A „boldog békeidők“ emlegetése túlságosan kihangsúlyozott tehát lényegében mindig a cselekvéstől való lemondást, a nagy tettektől való irtózást, az áldozatoktól való tűződözést takarja.

Ma is halljuk éppen eleget a boldog békeidőket emlegetni. Természetesen olyanoktól, akik az önzés gyökeréig erkölcstelen felfogásával és életszemléletével egyéni kényelmük és jólétük szemüvegén keresztül ítélnék meg mindent. Csodálatos vaksággal verte meg az ilyeneket az Isten! Nem tudják, vagy nem akarják meglátni a nemzet mai gigantikus küzdelemben a jövő szédületes lehetőségeit. Any-

A Newyork Post írja:

Negyven nap alatt eldől a Szovjetunió és szövetségesei sorsa

Jekaterinovkát rohammal elfoglalták a német csapatok. Port Moresby előtt állanak a japánok

Az NST washingtoni jelentése arról számol be, hogy a japán csapatok 60 mérföldnyire közelítették meg Port Moresbyt.

Buenos-Aires. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Washingtoni jelentés szerint az északamerikai kivizsgálóbizottság eddig 100.000 esetben hozott ítéletet katonaszökevények ügyében.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A véderő főparancsnokságának jelentése szerint az Azovi tengertől keletre elterülő térségért folyó harcokban a német csapatok augusztus 3-án, noha a bolsevisták elkeseredetten védekeztek, egészen Jekaterinovka városáig nyomultak előre és a várost rohammal bevették. A német ayalogosok Jekaterinovkától nem messze tekvő célpontjuk elérése érdekében merész előretörések során úszva keltek át a Jeja folyón.

Moszkvában már így látják a helyzetet

Newyork. (MTI.) Az OFI jelenti: Az egyesült nemzeteknek 40 napjuk van, hogy megnyerjék a háborút — mondja a Newyork Post moszkvai tu-

dósítója. Az Egyesült Államok és Nagybritannia abban a közvetlen veszélyben forog, hogy elveszti a háborút, mégpedig az elkövetkezendő 40

nap alatt. A szövetségeseik nem verhetik meg Németországot és Japánt, ha a szovjet hadsereg nem marad a háborúban mindvégig a szövetségeseik oldalán. Északamerika és Nagybritannia nem számíthat a jövőben a hatalmas szovjet hadsereg támogatására, ha saját haderejével most nem siet a Szovjet segítségére. Ha az amerikai és brit főparancsnokság nincs abban a helyzetben, hogy kizárólagosan közbelépjen a Szovjet érdekében, akkor 90 százalék az esélye annak, hogy elveszti a háborút a legközelebbi 40 nap alatt mind Németországgal, mind Japánnal szemben. Ot perc híján itt a 12-ik óra.

Kettévágták a németek a kaukázusi szovjet sereget

Berlinből jelentik (NST.): A német előnyomulás a Kaukázus felé változatlan lendülettel halad az azovi tengertől kiindulva legyező alakjában dél és nyugat felé. A taganrogi öböl déli partján elérték a Jeja folyót és át is keltek rajta. Az előnyomulás ezen a területen oly gyors volt, hogy a technikai szállítási nem bírt lépést tartani vele és ennek folytán a gyalogságnak kellett a folyón hidfőket alkotni. E harcok során rohammal elfoglalták Jekaterinovkaja városát. A német előretörés ezen a területen fontos kiegészítője a déli irányban előretörő német támadásnak. Azok a csapatok, amelyek elfoglalták Vorosilovszkot, már erősen közelednek Sulimov felé s már elvágták ezen a területen a Kaukázus fő vasutvonalát, amelyen át a Kaukázus déli része felől elvágták a szovjet hadsereget. Ezzel a

kaukázusi szovjet hadsereg két részre szakadt. A német repülőkötelékek első sorban a Baku felé vezető vasutvonalat támadják. Német részről kétségbevonják, hogy sikerülne a Szovjetnek a Kaukázusban újabb védelmi vonalat felállítani, mert az egész kaukázusi védelmi rendszer rövidesen összeomlásával kell számolni.

Berlinből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mára virradó éj-

szaka brit bombázó repülőgépek csekély számban berepültek Nyugatnémetország fölé. A ledobott romboló és gyújtóbombák néhány községben épületkárokat okoztak. Eddigi beérkezett jelentések szerint egy brit bombázógépet lelőttek. Ugyanazon idő alatt német harci repülő kötelékek eredményesen támadták Nagybritannia keleti részében a kikötő és ipari berendezéseket.

Német gépek Anglia felett

Katonai részről közlik, hogy könnyű német harci gépek kedden egész nap és szerdára virradó éjszaka csak felderítéseket végeztek Nagybritannia partvidéke fölött. Más könnyű gépek Easbortól délre egy brit előőrs hajót bombáztak. A hajó súlyosan meg-

rongálódott. Erősebb német kötelékek szerdára virradó éjszaka bombázták Anglia nyugati partjainál az egyik kikötővárost. Néhány brit repülőgép közeledni próbált a megszállott északfrancia partvidékhez, de visszavonulásra kényszerítették.

Sofia. (MTI.) A szófiai Útro azt írja egy belgrádi jelentés alapján, hogy a szerb menekültek között szakadás történt. Nedics tábornok szerb miniszterelnök egy paraszt küldöttség fogadásakor kijelentette, hogy a szerb emigráns kormány Londonban három részre szakadt. Az egyik rész Londonban maradt, a másik Amerikába költözött, míg a harmadik Kairóban telepedett le. A kairói csoport értesítette a belgrádi szerb kormányt, hogy helyesli politikáját és kérte tegye lehetővé hogy visszatérhessenek Szerbiába.

(P. I.)

Ismeretterjesztő előadás volt a tűzharcos iparosok összejövételén

Ujra megkezdte működését a tűzharcos zenekar

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap este is szépszámmal gyűltek össze heti rendszeres összejövételükön a tűzharcos iparosok. Vitéz Nagy István és Péntzes Lajos bajtársak ismertették a szakmai dolgokkal foglalkozó szaklapokat, a kisiparosokra vonatkozó törvényeket, rendeleteket. Nagy érdeklődés kísérte az érdekes előadásokat. Majd végül elhatározták, hogy a tűzharcos építő és betonipari kisiparosok részére kiuta-

landó kellő mennyiségű cement beszerzését a jövőben intézményesen fogják elintéztetni.

A szövetség zenekara ismét megkezdte működését és így újra láthatjuk vasárnaponként a zenés templomfelvonulásokat.

A csütörtöki rendszeres összejöveteleken közérdekű dolgokat tárgyalnak, minél több bajtárs jelenjen meg.

Ünnepélyes keretek között rendezik meg a Fehér Ház 23 éves jubileumát

Nagyvárad városát Rozsly István tanácsnok képviseli az ünnepségen

Nagyvárad. Saját tud. A Fehérház és a Fehérház Bajtársi Egyesülete az 1919 évi augusztus 6-i történelmi események évfordulója alkalmával bajtársi megemlékezést tart Budapesten. Az ünnepély sorrendje istentisztelettel-

kel veszi kezdetét, melyet az emlékművek és emléktáblák megkoszorúzása követ. Utána a Vértanúk Emlékművének díszfelvonulása lesz a Vértanúk terén, ahol az emlékeződésként József királyi herceg tartja.

Emelkedett a megyében az adózási kedv

25 iskolaépület tatarozása van folyamatban

Nagyvárad. Saját tud. Bihar megye törvényhatóságának közigazgatási bizottsága szerdán délelőtt 10 órákor tartotta szokásos havi ülését a megyeháza kiábrándóteremben a megyei főispán elnöklésével. A megye elmúlt havi közigazgatási életére világított rá az alispáni jelentés, mely részleteiben foglalkozott minden kérdéssel.

A királyi tisztiorvos és a királyi ügyvezető elnökének havi jelentése után a pénzügyigazgató számolt be. Érdekes-

rülhet az út forgalombahelyezésére is. Több tengelyut építkezése is közvetlen befejezés előtt áll.

Az erdőfelügyelőség jelentése a megye faellátásának kérdésével foglalkozott. Eszerint a magánházartások szükséglete augusztus végéig mindenütt kielégítést nyer.

Kielégítő a mezőgazdaság helyzete

A betakarításról, a jelenlegi terméskilátásról és a munkáskérdésről beszélt a gazdasági felügyelő beszámolója. A jelenlegi helyzet teljes mértékben kielégítő a közepes terméseredmény várható — mondotta többek között a gazdasági felügyelő. A gyümölcstermés a köz-

peknél valamivel gyengébb az idén. Munkaalkalom bőven akad, de munkáshiányra sem lehet panasz.

Jelentéséhez Markovics Manó szólt hozzá, aki az elhanyagolt és gyomnövényektől burjánzó közlegelők kérdését tette szóvá és kért azonnali intézkedést. A gazdasági felügyelő válaszában kifejtette, hogy a legelőjavítás legeredményesebb eszközével, az újragyepítéssel igyekeznek a bajon segíteni, ami azonban sajnos időben, munkában és anyagokban az azonnali teljes segítséget kizárja. Hozzászólt a kérdéshez az alispán is, aki előadta, hogy eddig méltányosan kezelte ezt az igen égető gazdasági kérdést, de ha nem lát javulást, a törvény fennálló szigorával sújt le.

Az állategészségügy helyzete

A királyi állatorvos szerint a megye területén állategészségügy terén jelentős változás nem volt tapasztalható az elmúlt hó folyamán. Jelenleg fertőző betegségek dől átjárás 8 községének 19 udvarában. Vasuton kiszállítottak a megye területéről 20 lovat, 3 csikót, 609 nagy szarvasmarhát, 88 növendéket, 49 borjút, 63 juhot, 135 bányant és 399 hizott sertést. Ebből a fővárosba került

80 sertés, Kolozsvárra 95. a többi pedig Nagyvárad szükségleteit fedezte. Kivitték még 544 sovány sertést, 175 süllőt és 717 malacot. Külföldre szállítottak 322 darab szarvasmarhát.

A féléves alispáni jelentés miniszteriumba történő felirati kivonatát ismertette ezután a megyei főjegyző, majd pontban délben végetért a megye parlamentjének a havi ülése.

„Aki nincs Olaszországgal, az ellene van!”

Rómából jelentik (NST.): Gayda a Giornale d'Italia-ban „Aki nincs Olaszországgal, az ellene van” cím alatt foglalkozik a Duce szlovéniai látogatásával. Megállapítja, hogy egyes vidékeken cettók bandák garázdálkodnak, melyek bár nem nagyszámúak, de alkalmaik

arra, hogy rómületben tartsák egyes vidékek lakosságát. A terrorista fészkeket a legnagyobb eréllyel ki kell irtani. Az olasz katonaság meg fogja védelmezni a polgári lakosságot, de ehhez az is szükséges, hogy a megszálló terület népe az olaszok mellé álljon.

Magyar Testvéreim! Munkatársaim arcképes igazolvánnyal jelentkeznek Nálad, fogadd őket szeretettel a nemesség érdekében, avagy lev. lapon juttasd el hozzám legalább tíz kötetre szóló megrendeléseidet.

Hazafias üdvözléssel:
Csurka Péter,
Lukács Gy. u. 30. sz.

Apollo Filmszínházban

Csak 16 éven felülieknek

Nászút Haitiban

Belvárosi

Csak 3 napig! **Tisztító tűz**
Tito Schipa a legnagyobb olasz tenorista és Marielle Balin a híres francia énekesnő felléptével.

Kodolányi János megrázó erejű társadalmi drámája az egyke ellen

Földindulás

Főszerepben: Páger Antal, Eszényi Olga

CASINO

Augusztus 6-án este bajtársi összejövettel ér véget az ünnepély a Szent Ge. éri szálló Dunatermében.

Nagyváradról mint a helyi fűcsoport elnöke Horváth Árpád kormánybiztos és dr. Olsz Vilmos iparkamarai főtitkár, választmányi tag utazott el az ünnepségre, míg a városot Rozsly István t. b. városi főjegyző, tanácsnok képviseli, aki a beteg városi főispánt helyettesíti.

A Nemzetközi Vásárra utazók figyeimébe!

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Közellátási Hivatal felhívja a Nemzetközi Vásárra utazók figyelmét arra, hogy budapesti tartózkodásuk alatt zavartalan élelmiszerellátásukról csak akkor lehet gondoskodni, ha élelmiszerjegyekkel rendelkeznek. Az élelmiszerjegyek beszerzését, illetve a meglévő jegyek átváltását, úgy hogy Budapesten is érvényesek legyenek, intézkedések te-
szik lehetővé.

Magyar Testvérünk!

Az illetékes szervek az elmúlt évben felhívást intéztek a magyar társadalomhoz a fronton harcoló és a kórházokban ápolt honvédek részére nemzetépítő iránnyal és szellemű könyvek adományozása ügyében. Fenti felhívás nem járhatott kellő eredménnyel, mert az egyének, közületek és vállalatok egyrészt nem rendelkeztek ilyen iránnyal értékes művekkel, kislejeztezett könyvekkel nem óhajtott senki a felajánlók között szerepelni, vagy az értékes művek felajánlása könyvtárunk megőrzését jelentette volna.

Most a Nemzetvédelmi és Propagandaminisztérium Nemzetpolitikai Osztálya 2092-1942. N. P. M. II. sz. alatt megbízást adott a Nemzeti Könyvtár Bajtársi Szolgálat megszervezésére. Nagyvárad és Bihar vármegye területére alulírott kapott megbízást, hogy a nemzetépítő szellemnek megfelelően megirt és 24 filléres propagandaáron közrehozzott „Nemzeti Könyvtár” könyveket a fenti célból eljuttassam a magyar társadalom minden rétegében felajánlás céljából.

Ezúton kérek minden magyar testvért, hogy nemes felajánlásával csatlakozzék mozgalmunkhoz és a 24 filléres könyvek nagyszámú megvásárlásával juttassa kifejezésre mozgalmunkkal való együttérzését. A felajánlott példányokat külön bélyegzéssel

„Szeretettel gondolunk Reátok” látjuk el. Az így lepecsételt példányokat a Magyar Vöröskereszt Egylet Központjához (Budapest) juttatjuk el, melyről szóló köszönőlevelünket a felajánlókhoz megküldjük.

Magyar Testvéreim! Munkatársaim arcképes igazolvánnyal jelentkeznek Nálad, fogadd őket szeretettel a nemesség érdekében, avagy lev. lapon juttasd el hozzám legalább tíz kötetre szóló megrendeléseidet.

Hazafias üdvözléssel:
Csurka Péter,
Lukács Gy. u. 30. sz.

ége volt jelentésének, hogy a befejezéshez közeledő mezőgazdasági betakarítással az adózási kedv máris észrevehető.

Örömmel vette tudomásul a közigazgatási bizottság a tanfelügyelő beszámolója nyomán, hogy az ez évben végzett tanítók közül a megye területén azonnali tizenötven segédtanítói minőségben alkalmazást nyertek. Folyamatban van 25 iskola tatarozási munkálata, melyhez a kormányzat 58.300 pengővel járult hozzá.

Gyorsan halad előre a 4-es számú betonút építése

Az államépítészeti hivatal főnöke a megye területén folyó útépítésekről adott tájékoztatót és hangsúlyozta, hogy a 4-es számú beton műút munkálatai olyan örömdetesen haladnak előre, hogy a jelek szerint szeptemberben sor ke-

Vorosilovszk és a gazdag Kubánvidék német kézre került

Ghandi szerint a szabad India meg fog egyezni Japánnal. Eles vita volt az angol alsóházban az amerikaiak miatt

Amsterdam. (MTI). A Német TI jelenti: Gandhinak a pándiai kongresszus végrehajtóbizottsága elé terjesztett határozati javaslata hangoztatja, hogy Cripps javaslata a maguk meztelenségében tartják a brit imperializmus céljait. A bizottság véleménye szerint Nagybritannia nem tudja megvédeni Indiát. Indiának a háborúban való részvétele nem találkozik a nép helyeslésével. Ha India szabad lesz, első valószínű lépése az lesz, hogy tárgyalásokba lép az Amerikai Egyesült Államokkal. A bizottság véleménye szerint legjobb, ha a britek kivonulnak Indiából. A bizottság kéri Angliát, hogy saját biztonsága és India biztonsága érdekében, a világbéke ügyének is szolgálatát téve, önként hagyja el Indiát. India népe sem Japán, sem más állam irányában nem ellenséges érzületű.

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: A Vorosilovszk előtti harcokban német katonai hely közlése szerint a szovjet négy nap alatt 800 páncélos veszített.

A Kaukázus alá értek a német csapatok

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnokság közli: Német hadosztályok megtörték a helyenként makacsul harcoló bolsevik utóvédeket az Azovi-tengertől keletre. A hadsereg gyorskötélékei és a fegyveres SS kötelékek több helyen elérték a Kuban-folyót. Német csapatok heves, házról-házra folytatott harcban eloglalták Vorosilovszk ipari városát. A légiere megsemmisítő hatással támadta az ellenség repülőtereit, szállító vonalait és vasúti berendezéseit egész a Kaukázus hegységnyúlványáig elterülő területen. A San és a Don folyó közt német és román csapatok tovább törnek előre.

Egy éjjeli támadás során a Volgán elsüllyesztettünk egy szovjet tartályhajót. A nagy Don kanyarulatban a bolsevikiek eredménytelenül folytatták ellentámadásaikat. A volhovi arcvonalzakaszon és Leningrád előtt helyi sikereket értünk el. A Finn-öbölben bombatalálattal elsüllyesztettünk két bolsevista aknaszedőhajót és egy aknaszedőhajót megromgáltunk. Egyiptomban német harci gépek augusztus 3-án virradó éjjel és augusztus 3-án bombákkal árasztották el az ellenség alexandriai repülőtereit és táborhelyeit.

Észak-Afrikában és Málta felett légi harcokban német vadászok saját veszteség nélkül lelőttek 9 angol gépet. Az Anglia elleni harcokban a né-

met légiere hétfőn ismét hadifontossági berendezéseket támadott Midlandban. A támadások részben mély repülésben történtek. Harci gépek a

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Katonai helyről közlik: Timosenko seregének gyors visszavonulása a keleti arcvonal déli szakaszán nem hagyott a mi számunkra időt, hogy sebesültjeinkkel törődjünk — jelentette ki Taran Charcsankov szovjet törzsoficer, aki Vorosilovszknál esett német fogságba. Vorosilovszk kórházában az:

Nagy jelentősége van a most elfoglalt Kuban-vidéknek

Berlinből jelentik: (NTI). A véderő főparancsnokság a Kubán folyó elérésével kapcsolatban még a következőket jelenti: A Kubán vidék nyersanyagai közül a kőolajlelőhelyek, a vasérc és a cementmárgák a legfontosabbak. Ipara elsősorban a nyersolaj kitermelésével és feldolgozásával foglalkozik, de jelentős az élelmiszerfeldolgozó ipar is. Egyes iparüzemek, fémek és fa feldolgozásával foglalkoznak. Közigazgatási te-

torquayi vizeken s a keddre virradólag három kereskedelmi hajót bombával telibe találtak.

Róma. (MTI). A Stefani jelenti: Az

Igy születnek a szovjet győzelmi hírek!

Berlin. (MTI). A Német TI jelenti: Egy német fogságba esett szovjet vezérőrnagy elmondta honnan erednek a bolsevista győzelmekről szóló hírek. A szovjet vezérőrnagy ezeket mondta:

Egy körülzárt várost kellett volna felszabadítanunk. Megkockáztattuk a támadást, de szörnyű veszteséget szenvedtünk. Kudarcunkat nem mertük jelenteni, inkább hamis jelentéseket küldtünk. A főparancsnok és tábornokai még bennünket is felülmúltak a derültségben és így végül is győzel-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

olasz főhadiszállás 798. közleményei. Az egyiptomi arcvonalon járőr tevékenység folyt. Német vadászok légi harcok során lelőttek hat angol gépet. A tengely légikötélekei bombázták Málta repülőtereit és három angol gépet elpusztítottak.

mes jelentéseket adtak ki. Azonban Moszkva is rájött, hogy mindez csak csalás és új főparancsnokot küldött. Ez három hadosztályunkba került. Még kétszer változtatták főparancsnokunkat, végül elvágtak bennünket és megkezdődött az éhezés. Először levágták a lovakat, aztán már csak a fák kérgeiből éltünk és mindjében terjedt a kanibalizmus. A kiéhezett katonák megették az emberhúst is. Így pusztult el hadseregünk és az előnyomuló német csapatok vetettek végül a polkoly helyzetnek.

És így születnek a németek kegyetlenkedéseiről szóló hírek!

parancsolták a sebesülteknek, hogy szállítás végett menjenek a pályaudvarra. Aki elmaradt azt a kórház biztosította felöltés. Ezek voltak a legtöbben, akiknek súlyos sebesülésük miatt ott kellett maradni. A kórház biztos minden tiltakozásom ellenére megcsontította azokat, akiket agyonlőtt és azután lefényképezte a megcsontított holttesteket. Azt mondta, hogy ne-

künk erre az anyagra propaganda céljából szükségünk van. Megmutatott egy Moszkvából származó parancsot, amelyből kitűnik, hogy ilyen képeket kell szerezni, hogy ezeket a felvételeket megmutassák a csapatoknak. A biztosok azt hiszik, hogy ilyen eszközökkel erősítik az ellenállást és a katonák harci kedvét fokozhatják.

Eles viták az angol alsóházban az amerikaiak miatt

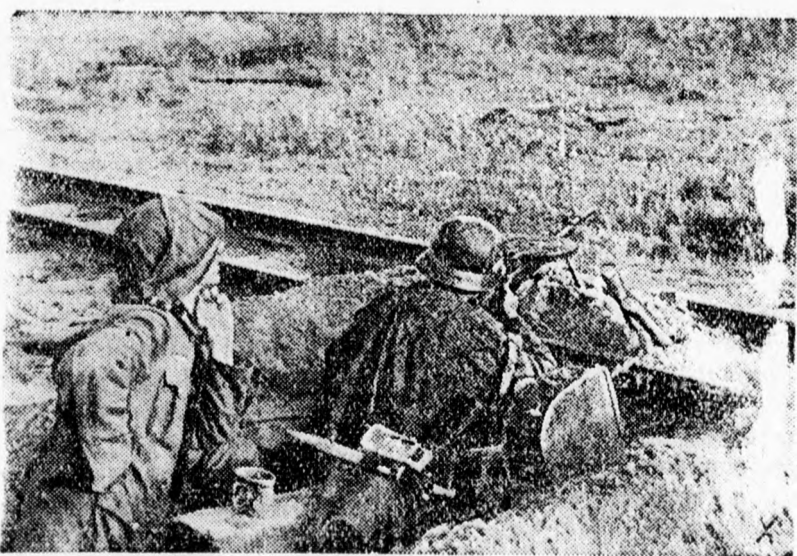
Amszterdamból jelentik: (NTI). Mint a brit hírszolgálat közli, az amerikai expedíciós hadseregről szóló törvény második olvasásakor az alsóház ülésén élesen bírálták az angol kormány eljárását. A függetlenpárti Clement Davis tiltakozott az ellen, hogy a kormány befejezett tény elé állította az alsóházat. Beamosh ellentengernagy annak a véleményének adott kifejezést, hogy Winant amerikai nagykövet levele, amelyen a törvényt ismerteti erősen udvarias ultimátum jellegű. Követelte, hozzák nyilvánosságra az Eden és Winant közt lefolyt egész levelezést. (MTI.)

Amszterdam. (MTI). A Német TI jelenti: Az angol alsóház titkos ülésén nyilatkozott. Nyilatkozata csak

rövid volt. A nyílt ülésen a belügyminiszter egy törvényjavaslat elfogadását kérte, amely felhatalmazza az amerikai hatóságokat, hogy az amerikai haderő által angol területen elkövetett bűncselekményekben itélkezzenek.

India önálló hadsereget akar

Stockholm. (MTI). A Német TI jelenti: Az indiai kongresszusi párt önálló hadsereget akar felállítani. Az angol hatóságok megtiltották minden szervezkedést. — London. (Bud. Tud.) Angliában százezer főből álló új honi gárdát szerveznek.

Német előrs egy kaukázusi vasútvonal mentén.

Kisriport a nagy háborúból

Vörös támad — vörös bánja

— A honvéd haditudósító század közlése —

A honvéd haditudósító század közlése.

A Donnál állunk. Állunk?! Inkább fekszünk. Fektet a tulsó parton minden mozgást élesen figyelő ellenség. Jól-ezik a felvétel. Eddig közel háromszáz kilométer van a „bakancsokban...” Harcolva tette meg ezt a hatalmas útat gyalogságunk. Óriási teljesítmény. Tíz nap alatt!

Most néma csöndben, fűzések szélén, fedett fészkekben, figyel a folyó vonalát tartó honvédség. Madarak röpködnek a lomhán hullámzó folyó felett. Mélyen hajlanak a szomorú fűzék. Alattuk mindent rögzítő éber szemek pászrolnak... Tücsök muzsikál, madár énekel, sárga gabonátáblákat ringat a szél...

Néhány órával ezelőtt erőszakos felderítést hajtott végre a fehérmegyei bakák egyik szakasza.

Egyik hid használható állapotban van. Csodálatosképpen a helevesták nem robbantották fel. Szakaszunk fedve igyekezett a hidon át a tulsó partra. Oda is jutott. Megjelenésükre a első lövésekre egyszerre harminckét szovjet-orosz harckocsit adott életjelt magáról. „Ellentámadásra” kezdtek sorakozni. Nosza, éhes vércseként csaptak a régen várvavárt célpontokra a tüzelőállásban lévő magyar páncéltörők. A lomhán mozgó, zakatoló szovjetgépek már az első lövések után fejesztve igyekeznek fedett helyre.

Eroszakos felderítéséről van szó. A vállalkozásnak az a célja, hogy ki kell puhatolni az ellenség erejét. Hogy a szakasz nagy zajt csapjon, mozgólódást váltson ki, egy század húzódik a hidon át. Nyomul előre az él után... A vörösök lépemennek. Útegeket, aknavetőket, gránátvetőket, géppuskákat szólatatnak meg. Gyalogság fejlődik fel. Az orosz tüzfegyverek ropognak. Végig az egész vonalon nagy a mozgás. Azt hiszik, a magyar csapatok fontos támadásba kezdenek, hidfőt akarnak alkotni. Közben megfigyelőink ideát nagyszerűen dolgoznak. Minden erőt, tüzfegyvert berajzolnak térképükre... Éles fütty jelzi a feladat végét. A visszavonulást szemképrázató gyorsasággal, igen ügyesen hajták végre a mieink. Veszteég nélkül! Két jelentéktelen horzolás az egész! Nagyszerű teljesítmény ez ebben a nagy zenebonában! Mennyi ügyesség, hozzáértés, mennyi katonaszellem van ezekben a fiúkban, hogy az olomzaporban ily biztonságban tudnak járni-kelni.

Lépremegy a bolsi parancsnok

A vörösök parancsnoka a fiuk visszavonulását rosszul értelmezi. Azt hiszi, megtört egy támadó kísérletet. Azt hiszi, hogy csak gyenge erők lehetnek ideát. S úgy véli, elérkezett az ő pillanata...

Szürkül. A napkorong bíborvörösben bukik le hátunk mögött. Még esendeebb, még sejtelmesebb minden. Titokzatosan csobban az orosz dalokban szászor megénekelt folyó vize... Messze hallatják egy-egy fütty, vagy a hangosabbban kiejtett szó.

Örszemcink, figyelőink helyükön vannak. Kitűnő és tökéletesen megbízható műszerekkel dolgoznak.

A tulsó parton mozgás mutatkozik. Megfigyelők már jelentik is: öt helyen vörösök szállnak rohamcsónakba. A honvédparancsnok gyorsan határoz. Le-

hetségesnek tartja, hogy a szovjetorosz vállalkozás esetleg csak erőszakos felderítés. Ezért a honvéderőknek nem szabad fölfedniük tűzerejüket, a tüzfegyvereknek rejtve kell dolgozniuk. Hamód... lehetőség kínálkozik rá: kivárással, közvetlen kézzel kell elintézni a vállalkozást.

Megerősített honvéd-csoportok helyezkednek el közvetlenül a folyó partján, jól retözve, a legnagyobb esőndben. Fenn van az egész vonal. Még a tartalék is készenléti helyein várja a fejleményeket. Élesen figyel mindenki. Az oroszok minden mozdulatát látják a honvédek és következtetnek belőle.

Jönnek a muszkák!

Hirtelen motorberregés zavarja meg az éjszaka csöndjét. Három, négy, öt csónak hangja bűg. Nyomában újak késülődnek... Gyorsan siklik, röpi a víz színén a könnyű alkotmány. Fenekén ismétlődő fegyverekkel jól felezerelt vörösök lapulnak. A víz közepe táján megállapítható: melyik csónak, hogy érpártot. Minden csoport kiszemeli a magáét: erre veti majd rá magát. Megfi-

gyelőink már a kezdet-kezdetén jól észmitottak. Alig kell kisebb eltolásokat végezni. A mozdulatokat néma csöndben, szemképrázató gyorsasággal végzik a honvédek. Viszket a tenycrik. Marokra szorul a puská, a csákány, gépfegyveres, géppisztolyos és golyószórós lövészcsoportok rejtőznek a fűzék tövében. A szemekben elzánt elhatározás ég: innen egyetlen vörösnök nem szabad viesszamenne. A magyar „vea légszeretet” nem engedi...

Loocsan a víz, utolsót berreg a motor. Szinte egyszerre csúsznak parthoz a rohamcsónakok. Félve, óvatosan szállnak partra az oroszok. Kúsza igyekeznek előre. Rajtaütést akarnak. Mesterlövészeink parancsot kapnak: a helyükön maradt motorcsónak-vezetőket vegyék célba. Menekülőkíséret esetén löjjenek...

Idegfeszítő pillanatok

Idegfeszítő pillanatok ezek és hosszúak. Egy-egy perc órának tűnik... Minden pillanatban csökken a távolság az oroszok és honvédeink között... Egyszerre megélnék a bokrok.

A vörösök egytől-egyig kelepcébe futottak. Villan a szurony, robban a sortűz, ők fejesztve próbálkoznak tüzelőállásba helyezkedni.

Elkéstek! Rövid és kemény a küzdelem. Honvédeink kaszabolják a meglett szovjetkatonákat. Aki életben marad: feltartja a kezét. Akik a rohamcsónakokkal menekülést próbálnak, azokat mesterlövészeink szedik le. Minden ember, minden csónak és minden fegyver ezen a parton maradt. És csak a közvetlen közelben levő honvédszakaszok vettek részt a harcban. A többi hallgatott. Nem árulta el helyét és tűzerejét. Így sikerült az oroszok erőszakos felderítése...

A foglyok vallomása szerint ennek a kisebb csoportnak a Don partján lévő magyar erők kipuhatólása volt a hivatása. Sok rohamcsónak állott még készenlében a tulsó parton. Hogy eiker esetén megfelelő hidfőket alkossanak az innesső oldalon...

A esődhejutott kísérlet után odaát naprikás hangulat fogta el a vörösparancsnokot.

Eszevezett aknavető tüzet nyitott vonalainkra. Katonáink alkalmazkodnak: mindenki fedezékbe húzódik a partról. Hadd löjjenek, majd megúják...

Félóra múlva újra néma csönd borul a tájra. Itt-ott éjjeli bombázók hangja zúg...

Ferenc Gyárfás,
hdp.-örmeister.

Hősök emléke felett leng a zászló...

Országzászlót és hősi emlékművet avatott egy kis szatmármegyei falu

Kaplony, augusztus hó

Fényes ünnepség színhelye volt a napokban a közel kilenc százados multra visszatérkintő szatmármegyei község, Kaplony. Hősök emlékművének leleplezésére és országzászló avatási ünnepélyre fogadta az ország minden tájáról érkező vendégeket. Gyönyörű kiviteli hősi emlékmű fölé országzászlót emelt ez a történelmi folyamán annyiszor megpróbált falu, most a második világháború viharos napjaiban, hogy a büszkén lobogó ereklyés zászló hirdesse ország-világnak: csak áldozatos hősiesség kemény talaja biztosítja a magyar zászló szebb jövőjét!

A reggeli órákban érkezett meg a nagykarolyi állomásra a falu nagy vendége, József kir. főherceg kíséretével. Fogadására megjelent a falu küldöttsége és a hagyományos falusi lovasbandérium. A főherceg társaságában érkezett a faluba gr. Károlyi Gyula v. miniszterelnök családjával. a zászlóanyai tisztséget betöltő özv. gr. Károlyi Józsefné, dr. Pakocs Károly püspöki helynök, Kölcsey Ferenc szatmármegyei főispánja, Nagykaroly város polgármestere, a honvédség és csendőrség küldöttsége és több más országos és megyei előkelőség.

Tíz órákor kezdődött az ünnepség. A gr. Károlyi család szép temetőkezesi templomának oldalán elhelyezett emlékmű mellett tábori oltár emelkedett az utca közepén, körülötte pedig, mint egy hatalmas székesegyházban, csoportosult az ezrekre menő embertömeg. A szentmisét Pakocs Károly püspöki helynök vezette. Szentmise alatt Körtvélyesi L. Ferenc hittanár tartott szentbeszédet Krisztus oltárának és a haza oltár-

nak titokzatos találkozásáról a krisztusi hit és az áldozatos haszaszeretet történelmi központjában, a felszabadult Kaplonyban.

A leleplezési és felavatási ünnepségen gr. Károlyi Gyula mondott megnyitóbeszédet. Meghatódott szavakkal mondotta el, hogy ámbár családjának tagjai Kaplonyba nem szökölhni, hanem hosszú nyugalomra megpihenni jönnek, ő még is szól a falu népéhez. „Nemsokára én is kaplonyi lakos leszek — mondotta az ősz államférfi. Szeretném, ha a csüggedés nehéz perceiben ehhez az emlékműhöz jönnének erőt és kitartást meríteni.”

Beszéde után az ereklyés országzászlót adományozó Kaplonyból származó értelmiség nevében dr. Kaplonyi István adta át a falunak a zászlót.

Özv. gr. Károlyi Józsefné zászlóanya szavai után József kir. herceg lépett az emlékmű talapatára. Előkelő és annyira kedves beszédmodorával szólott az ünneplő faluhoz. Kérte az ifjúságot járjon ezeknek a hősöknek nyomdokain: megköszönte a világháború katonái édesanyjának, feleségeinek áldozatos lelkiületét és meghatódottságtól szinte remegő hangon szólította meg a férfiakat, világháborús bajtársait. Megköszönte nekik, hogy a kemény harcok alatt kivívták azt a nagy dicsőséget, hogy a német hadvezetőség bevallotta neki: olyan katonát, mint a magyar nem termelt a föld. Megköszönte nekik, hogy az összeomlás napjaiban, amikor országunkban a zsidóság felfordították a rendet, a föld népe hű maradt a hazához. „A falu népe nem forradalmár — mondotta lelkesen a hős öreg katona. — Ez pedig a leg-

nagyobb elismerés, amit a hősök emlékműve előtt tehetünk; ez egyuttal a legnagyobb elégtétel a harctereken szunnyadó hősöknek.”

Beszéde végén a főherceg megkoszorúzta a hősi emlékművet. Koszorúja mellé a vármegye főispánja, a gr. Károlyi család, Nagykaroly polgármestere, a börtvelyi székhely telepítés küldöttsége, a m. kir. honvédség, a kaplonyi róm. kat. egyházközség, a református, a görög katolikus küldöttség és a Resz család tagjai tettek koszorút.

Utána József főherceg fogadta régi katonái üdvözlő felvonulását.

Az avató ünnepség műsorát szavak, valamint az énekkar és fúvószenekar számai tették változatossá.

Délután a falu ifjúsága műsoros népiünnepélyt rendezett. A leventék szép fegyvergyakorlata, majd a magyarruhás ifjú párok gyönyörű táncszavak, énekszámok, valamint a tanuló ifjúság ez alkalomra írt szindarabja fejezte be a falu felejthetetlenül szép napját.

Ma már hétköznap van ismét. Az emlékmű árboacán lágy szellő lengeti az országzászlót. Megrakott szekereken hordják a kaplonyiak a leartott búzát. Nem sok termett ugyan, mert a Kraszna vize ez évben is elvitte belőle évi bérét. Öszbehajló öreg magyar jön szekereivel. Elhajt a templom előtt. A hitattal kalapot emel. Elmegy a hősi emlékmű előtt — leveszi ujból kalapját s hosszú tekintettel nézi a lengő magyar színeket.

Amint nézem az öreget, lelkemben megnyugtató érzés támad. Az öreg paraszt kettős kalapemelése azt hirdeti nekem: ebben a faluban kettős a verejték célja — Isten és hazánk!

Tv. M.

NÉPEK TALÁLKOZÓJA

A DEBRECENI NYÁRI EGYETEMEN

A miniszterelnök bevezető előadásának visszhangja a külföldi hallgatók körében

(Debrecen. Kiküldött tudósítónk jelentése.) Augusztus elsején nyílt meg az itteni nyári egyetem idei munkája, ennek a szünidei tanuló találkozásnak immár a tizenhatodik évi megismétlődése. A megnyitás ünnepélyes külső formák között történt, s az ünnepi keretben megvolt az értékes és jelentős belső tartalom is. A lapok már hozták a távirati iroda közlései nyomán az ünnepi megnyitó egyes feltűnőbb jeleneteit, a közoktatásügyi miniszter megnyitó beszédét, mely tele volt a debreceni kulturális pont nagy hagyományai iránti elismeréssel; aztán a miniszterelnök előadását Európa és a magyarság viszonyáról. Ez utóbbi előadás igen élénk és szemléltető történelmi háttérrel emelte ki, hogy a magyarság európai megjelenése hogyan lett az európai művelődés területének keletre irányuló kiterjesztése, s ebben a kiterjedésben a magyarság hogyan élte át a korszakokat, hogyan módosította azokat, hogyan lett Szent István a kelet és nyugat közötti választással nemcsak a magyarság eorszára vonatkozóan történelemalapot, de az európai jövőalakulásnak is lényeges befolyásolója.

A miniszterelnök fölvetette a kérdést, mi lett volna, ha a középkori magyarság nem nyugatot, hanem keletet választja? Mi maradt volna meg akkor Európából a tatárjárás és török uralom előretörései nyomán? A miniszterelnök beszédének ez a része csak a megnyitó ünnep után kapott igazi visszhangot a nyári egyetem közönségében, különösen a külföldiekben. Többjüktől hallottam, hogy ez a kérdés megrázkólatott rájuk, s most még mélyebben értik, hogy a magyar és európai eorszervezés összefüggése milyen óriási történelmi valóság.

Szines kép a Hortobágyon

A debreceni nyári egyetem az ünnepi megnyitó után a kezdet erős lendületével folytatja munkáját. Ezt megelőzően még az első vasárnap délután Hortobágyra rándult ki az egyetem közönsége, s ott igen színes látványosságokban volt része. Felvonult előtűk a gulya, ménes és juhcsorda, csikóverseny is volt, a pásztorok megmutatták a maguk festői ruhaviseletét, s foglalkozásuk egyes érdekesebb fogásait. A külföldiek közül sokan kedvtelve elegyedtek a gulyások, juhászok és csikósok közé, magukra terítették a virágos szűrőket, fejükbe nyomták a nagykarimájú pásztorkalapot, s úgy fényképeztették le magukat. A ménes száguldása és terelése, meg a csikóverseny külön nagy tapsokat aratott. Volt tényleg a hortobágyi csárda udvarán, s a szófiai egyetem egyik dékánja, ki szintén eljött a bolgár hallgatókkal, még külön is vizsgára állott ki, hogy ő hogyan megtanulta a csárdát. A külföldi hölgyek pedig különös

előszeretettel kérték föl táncra a daliás pásztorlegényeket, kik jószívű fölényvel, az őstermészet fiainak mosolygó gyöngédségével álltak rendelkezésre, hogy magyar táncra tanítsák a kedves idegen népséget.

A kiránduló vonaton a németek, olaszok, bolgárok és magyarok külön-külön csoportokba verődtek, de nem azért, hogy elkülönüljenek, hanem azért, hogy

felváltva egymásnak énekeljenek. Mindenik csoport eldalolta a maga egyre hatásosabb dalait, lelkesen tapsolt mindenik a másiknak, végül közösen énekeltek el a „Laterne Lied”-et, a harctérre indult katona itthon maradt kedvesének a dalát, de mindenik csoport a maga népe nyelvén, csak a dallam volt ugyanegy. Megható egyesülése a népek lelkének a dalban.

800 hallgató a nyári egyetemen

A debreceni nyári egyetemnek különben nyolcezernél is több a hallgatója, s közülük 300 a külföldi. Azok között is legnépesebb az olasz csoport, szinte 150 főnyi; aztán jönnek a németek, bolgárok, s egy 22 tagú magyar diákcsoport is Szlovákiából. Van japán is egynehány, aztán holland és portugáliai is. Az elmúlt években is sok volt itt a külföldi, s van most is több olyan külföldi, aki a korábbi években is már résztvett a nyári egyetemen. Nyelvtanfolyamokat hallgattak, ízelítőt kaptak a magyar, német, olasz nyelvekből, odahaza folytatták a megízelt nyelv tanulását, s most visszajöttek, hogy beszéljék a nyelv tudásukról. A mostani nyári egyetemen is vannak nyelvtanfolyamok; a magyar nyelvből német és olasz tanfolyamok, aztán a német, francia, olasz és angol nyelvből magyar tanfolyamok.

A magyar hallgatókat a nyári egyetem külön magyar probléma-sorozata vonzotta ide, mely tárgykörnek már évek óta nagy hagyománya van. Az idén ezt az úgynevezett magyarság-tudo-

mányt még újabb tárgykörökkel bővítették, köztük a nemzetiségi kérdéssel és a sajtóról szólókkal. A magyar eszük-ségletekhez mért német, francia, olasz és angol nyelvtanfolyamok is sok magyar hallgatót hoznak ide, akik e tanfolyamok minden napját szorgalmas tanulással igyekeznek kihasználni. Az olaszok is szinte mind résztvesznek a német tanfolyamon, s igen érdekes, ahogy a maguk kedves hangosságával ünnepélyesen mindenütt próbálgatják a gyakorlati élet német kifejezéseit, s néha magyarul is kevergetik ezt a próbálgatást, kijavítják egymást, kérdegetnek egymástól, fordítanak, hangsúlyoznak, s nevető játékosággal tanulnak.

A magyarság-tudomány tárgykörében nemcsak magyar, de német és olasz előadók is vannak. Sőt a sajtóról szóló előadás-sorozatban is szerepelnek német és olasz előadók. Ugyanebben a sorozatban a bolgár sajtóról szóló előadást Cvetkov Lázár, a budapesti bolgár követség sajtóattaséja magyar nyelven tartja.

Európa és a magyarság

A magyarság-tudományhoz tartozó előadások az „Európa és a magyarság” című témakört igyekeznek kifejteni. Kállay miniszterelnök fentebb jelzett előadása bevezetője volt ennek a sorozatnak. Maklai Sándor volt erdélyi református püspök hétfőn az európaiság fogalmáról beszélt. Európát úgy mutatta be, mint a népek gazdasági és szellemi versenyének központi küzdőterét, hol a kiegyenlítés végett egyre magasabb teljesítmények szükségesek. Ezek az egyre magasabb teljesítmények folyton emelik a világ haladásának a színvonalát, tehát az európaiság motorja is, fokmérője is a világ haladásának. A benne résztvevők felelőssége folyton nagyobb, a benne kifejlődött nagyobb műveltséget fenköltebb erkölcsiséggel kell kiegészíteniük, melyhez a keresztény múlt mélységeiből kell venniük az erőt. Ebben a magyarság sok teljesítményt végzett, s éppen ezért még többet kell végeznie.

Az „Európa és a magyarság” témakörében még sok érdekes előadás ígérkezik. Felleorolunk belőlük egynehány címet, de nem azzal a céllal, hogy egyeseket kiválogatva értékeljünk, hanem

csak a témakör körvonalainak nagyjában való jelzésére. Mályusz Elemér budapesti egyetemi tanár „Az európai nagy eszmeáramlatok hatása a magyar társadalom fejlődésére” címmel tart előadást. Pukánszky Béla debreceni egyetemi tanár a magyar „kelet” és a német „nyugat” témájáról, Molnos Lipót, a párizsi Magyar Intézet igazgatója a francia szellem és a magyarság érintkezéséről, Várady Imre kolozsvári egyetemi tanár a magyar és olasz szellem párhuzamos törekvéseiről, Fest Sándor debreceni egyetemi tanár az angol-magyar szellemi érintkezéséről, Mendöl Tibor budapesti egyetemi tanár a „Nyugat építkezése és a magyar település”-ről, Hankiss János debreceni egyetemi tanár a magyar irodalom európaiságáról. A magyarság és európaiság együtteséről beszél Kós Károly író és építész az építészeti területén. Pátzay Pál, a Képzőművészeti Főiskola tanára a szobrászat, Hoffmann Edit, a Szépművészeti Múzeum igazgatója a festészet, Járdányi Pál a népi zene, Ortutay Gyula a népköltészet, Visky Károly budapesti egyetemi tanár a népi díszítőművészet körében. Magyar, német és olasz előadást tart vitéz Nagy Iván miniszteri osztálytanácsos ezzel a címmel: „Mit köszönhet a nagyvilág a magyarságnak?” A szlovákiai magyarság kulturális és állami helyzetéről is lesznek előadások. Egyiket Csáky Mihály gróf, a Szlovákiai Magyar Közművelődési Ekvlet elnöke tartja, a másikat Esterházy János gróf, a Szlovákiai Magyar Párt elnöke. A magyarság-tudomány témaköréhez kapcsolódóan érdekes pontnak ítélem, hogy

ugy az előadó személye, mint tárgya miatt Tagliavini Carlo padovai egyetemi tanár előadása: „A magyar református zsoldárok és énekeskönyvek hatása a régi román irodalomra.” A padovai olasz egyetemi tanár magyarul tartja ezt az előadást. Német nyelven a magyar népdalról, az új magyar művészetéről, a német és magyar tudomány közös problémáiról, egy külföldi ember debreceni benyomásairól, Németország és Kelet-európa viszonyáról, a modern magyar líráról, a magyar balladáról, Madách Ember tragédiájáról, a modern magyar irodalomról és sajtóról lesznek előadások. Az előadók közt szerepel Freyer János lipcsei és Hoppe Vilmos berlini egyetemi tanár is. Olasz nyelven a magyar népdalról, az olasz-magyar geopolitikai összefüggésekről, az olasz és magyar irodalmi és művészeti irányokról, a római japán diákokról, az új magyar és olasz művészetéről, az olasz-magyar kulturális viszonyról, az olasz-nak a magyar nyelvre hatásáról, a magyarok európai történelmi szerepléséről, az olasz és magyar eszellemi irányzatok rokonságáról lesznek előadások. Az előadók között szerepel Magnino Leo római és Tagliavini Carlo padovai egyetemi tanár is, továbbá Nebbia Hugó, milanoi múzeumfelügyelő és Nocera Vilmos római egyetemi magántanár.

Itt említhetjük meg, hogy Thomon Tamás, a bolgár egyetem dékánja francia nyelven szintén előadást tart a bolgár irodalomról.

(Folytatom.)
Dr. Paál Árpád.

Miért nem szabad a friss gyümölcsre vizet inni?

Több halálos kimenetelű eset kapcsán a német lapok ismeretterjesztő cikkekben világosítják fel a lakosságot, hogy miért nem szabad friss gyümölcsre vizet vagy sört inni. A folyadék következtében megduzzadt gyümölcs a bélfalra ingerlő hatást gyakorol, melynek rendszerint hányás a következménye. Ha különböző okokból hányás vagy másféle megkönnyebbülés nem következik be, akkor a bélfelfuvódásnak bélnéulás lehet a következménye, ennek pedig a rekeszizom feltolása, mely a szív és tüdő munkáját akadályozza. Különösen kis gyermekeknél ez könnyen halálhoz is vezethet. Vízre vagy másnemű folyadékra ezzel szemben nyugodtan lehet gyümölcsöt enni, mert a folyadék a felső bélrészekben gyorsan áthalad és így a gyümölcsrel már nem kerül érintkezésbe.

Augusztusban 44 fill. a napocsibék, 28 fillér a keltetőtojások ára

A Magyar Tudósító jelenti: A földművelésügyi minisztérium augusztus hónapra a napocsibék árát 44 fillérben állapította meg, míg a baromfikeltető központok a keltetőtojásokat darabonként 28 fillérré veszik át. Törzskönyvelő baromfitelepek a tenyésztőjások után további 15 százalékos felárat kapnak. Telenleg Beregszász, Békésesaba, Galánta, Hódmezővásárhely, Kaposvár, Kecskemét, Kiskunhalas, Marosvásárhely, Mezőhegyes, Nyiregyháza, Pápa, Szentes, Miskolc, Szentlőrinc, Szolnok székhellyel működnek baromfikeltetőközpontok, azonkívül a Hunga-

A Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. Nagyvárad,
értékesíti Mátyás király-ut 80-86 szám és
 Velence-part 92-106 sz. alatt levő
ingatlanait, a rajta levő épü-
 letekkel együtt.
 Erdeklődni Anyos Pál-utca 6. szám alatt. Tel. 12-31 és 27-36.

Adófellebbezések az I. sz. felszólamlási bizottságnál

Augusztus 11.

„Fagus” tüzifa és szentételep, Endrődy Sándor-utca 3. Lakatos Ferenc, Kapisztrán-utca 4. Dr Adonyi Jenő, Iványi Ödön-utca 8. Gálosi Ferenc, Szent László-tér 5. Hajdu Hugó képv. dr Krüger Jenő, Schlauch-tér 20. Deutsch Jenő, Pósa Lajos-utca 2. Dr Goldberger Ernő, Gr. Bethlen István-utca 1. Dr Náday István, Nagy Sándor-utca 21. Dr Kálas László, Bunytay-utca 8. Grünfeld Miksa, Nagy Sándor-utca 17. Dr Torók Andor, Szent János-utca 3. Dr Pálmai Henrik, Tisza Kálmán-tér 7. Dr Hajnal Izó, Sztaroveszky-utca 42. Dr Papp Károly, Szent János-utca 63. Dr Lintner Béla, Ritoók Zsigmond-utca 18. Dr Hirsch Tiborné, Ritoók Zsigmond-utca 3. Dr Czumbel Károly, Beleznay Antal-utca 19. Dr Böszörményi Andor, Berkovits Ferenc-utca 50. Dr Wohl Márkus, Rákóczi-ut 22. Dr Csongrádi Attila, Szilágyi Dezső-utca 22. Török József, Szent János-utca 80. Dr Osváth György, Széchenyi-tér 2. Dr Gáspár Miksa, Széchenyi-tér 16. Dr Kun Béla, Lovas-utca 17. Dr Lengyel Zsigmond, Kossuth Lajos-utca 13. Dr Weimann Gusztáv, Ferenc-utca 7. Dr Koller László, Rimanóczy-utca 2. Dr Szántó Dezső, Vámház-utca 64. Antal Margit, Szent János-utca 7. Grósz Mór, Hlatky Endre-utca 19. Kovács István, Irinyi-utca 6. Jakobovits Éva Hitler Adolf-utca 6. Schwartz Sándorné, Hitler Adolf-utca 9. Nagy Imre, Szent János-utca 80. Dr Ulferth József, Ritoók Zsigmond-utca 32. Dr Mandel József, Várady Zsigmond-utca 46. Dr Gergely Ferenc, Tisza Kálmán-tér 1. Steiner István, Rimanóczy-utca 7. Dr Fodor Péter, Ezredévi emléktér 30.

Augusztus 12.

Özv. Schwartz Ernőné, Hitler Adolf-utca 27. „Central Foto” képv. dr Hasas Elemér, Rákóczi-ut 26. Bleier Adolf, Dudek-utca 6. Lechner József, Rimanóczy-utca 9. Dr Kaufmann Gyula, Rimanóczy-utca 13. Dr Vas Izó, Sal Ferenc-utca 10. Dr Polgár András, Gr. Bethlen I. utca 1. Dr Fleischer Béla, Rákóczi-ut 10-a. Dr Sarkady Sándor, Rákóczi-ut 16. Dr Bozsódi János, Pável-utca 19. Dr Orbán Dénes és dr Orbán Dénesné, Rimanóczy-utca 5. Dr Fried László, Rákóczi-ut 15. Dr Weinberger László, Nagy Sándor-utca 11. Waldmann László, Rákóczi-ut 10-a. Hajdu Győző, Gr. Bethlen István-utca 6. Dr Niezel László, Csaba-utca 16. Dr Markovits Henrik, Rákóczi-ut 23. Dr Roz Andor, Hlatky Endre-utca 1. Halmos György, Ritoók Zsigmond-utca 21. Weisz Béla, Sztaroveszky-utca 16. Dr Winkler István, Rákóczi-ut 17. Potre György, Széchenyi-tér 2. Dr Sebestyén Sándor, Szaniszló-utca 22. Dr Freiberg László, Mészáros-utca 2. Derzsy Zoltán, Schlauch-tér 20. Dr Weinberger Andor, Szent János-utca 52. Dr Pop János, Széchenyi-tér 2. Izsák Mihály, Gr. Andrassy Gyula-utca 53. Salamon László, Szent János-utca 39. Dr Lamme Antal, Hitler Adolf-utca 7. Dr Sauber Miklós, Pável-utca 29. Dr Gál Jenő, Mussolini-tér 9. Dr Rosenthal Ferenc, Rákóczi-ut 9. Dr Weimann György, Kapucinus-utca 19. Dr Mucsi Imre, Széchenyi-tér 1. Dr Lőw Béla, Rimanóczy-utca 9. Friedmann László, Ady Endre-utca 2. Dr Hausmann Nándor, Rimanóczy-utca 8.

Augusztus 13.

Szántó Sándor, Gr. Vécsey K. utca 10. Dr Váli Péter, Szent János-utca 80. Japport Mária képv. dr Patzkó Elemér, Hitler Adolf-utca 27. Grünfeld Hermann, Szent János-utca 14. Dr Király Endre, Szilágyi Dezső-utca 8. Dr Grünstein Bernát, Hitler Adolf-utca 15. Dr Kádár Elek, Deák Ferenc-utca 2. Dr Ney Pál, Gr. Teleki Pál-utca 10. Dr Polgár András, Gyöngyösi István-utca 1. Dr Sor Dezső, Rimanóczy-utca 11. Dr Pollák Endre, Gr. Bethlen I. utca 4. Dr Balázs Imre, Gr. Bethlen István-utca 6. Dr Elovits Elek, Sztaroveszky-utca 46. Dr Hareányi Jenő, Szaniszló-utca 16. Baumann István, Rákóczi-ut 8. Dr Kovács Árpád, Tichyomda-utca 4. Dr Sályi László, Rákóczi-ut 12. Dr Dévél László, Beöthy Ödön-utca 41. Dr Faragó Sándor, Gr.

Teleki Pál-utca 32. Dr Erdélyi Széver, Pável-utca 20. Dr Ridi Ferenc, Beöthy Ödön-utca 13. Dr Markovits József, Szent László-tér 5. Dr Markovits Sándor, Szondi-utca 2. Dr Gergely Dezső, Kossuth Lajos-utca 24. Dr Kenéz Jenő, Deák Ferenc-utca 2. Dr Turnovszky Sándor, Deák Ferenc-utca 2. Katz József, Mussolini-tér 11. Özv. Kovács Pálné, Szent János-utca 25. Blum Ignátz, Patak-utca. Fülöp Dániel, Kazinczy Ferenc-utca 4. Nagy Jenő, Szent János-utca 33. Perjessy Jenő, Szaniszló-utca 35.

Augusztus 31.

Láng József, Bémer-tér 1. Dr Waldmann Dezső, Papp-Váry Elemérné-utca 4. Dr Mangra Demeter, Schubert-utca 3. Dr Bock Alfréd, Kapucinus-utca 6. Dr Kepes Miklós, Hlatky Endre-utca 1. Dr Feld Albert, Szaniszló-utca 7. Dr Fehér Adolf, Schlauch-tér 7. Dr Weisz Zoltán, Hitler Adolf-utca 13. Lipcsei István, Szaniszló-utca 14. Dr Steiner Ervin, Szaniszló-utca 10. Adorján Péter, Szent László-tér 4. Dr Pollák Kálmán, Kossuth Lajos-utca 11. Dr Stern Bertalan, Pável-utca 17. Bodoki Hosszu Gyula, Ritoók Zsigmond-utca 1. Dr Faragó Viktor, Gr. Bethlen István-utca 1. Dr Somogyi Imre, Arany János-utca 8. Dr Steiner Sándor, Beöthy Ödön-utca 11. Dr Brüll Sándor, Pável-utca 9. Dr Kornhauser Izidor, Hlatky Endre-utca 1. Dr Zoltán Jenő, Hlatky Endre-utca 21. Dr Weimann Izó, Hlatky Endre-utca 16. Pogány György, Nagy Sándor-utca 21. Dr Szatmáry Ferenc, Ritoók

Zsigmond-utca 1. Láng József, Ezredévi emléktér 2. Dr Pelle György, Ritoók Zsigmond-utca 25. Dr Hasas Emil, Rákóczi-ut 26. Löwenstein Rezső, Gr. Csáky István-utca 30. Dr Karl Lajos, Lőrántffy Zsuzsanna-utca 12. Dr Thury László, Rákóczi-ut 12. Nagy Mária, Szent János-utca 53. Dr Fehér Endre, Szent János-utca 45.

Adófellebbezések a II. számú felszólamlási bizottságnál.

A II. számú adófelszólamlási bizottság „Dobó Katica” polgári leányiskola (volt Notre Dame de Sion) helyiségében, Horthy Miklós-út 36. I. em., 1942. augusztus hó 7-én délután 3 órakor az alábbiak adófellebbezéseit tárgyalja: Dr Rádnik Gábor, Horthy Miklós-út 22. Salamon József, Téglagyár-utca 4. Weisz Lipót, Mindszent-utca 54. Fekete József, Madár-utca 18. Kohn József, Sánc-utca 11. Kósa Gyula, Bókai-utca 4. Bene Ferenc, Hattyu-utca 43. Kovács Gyula, Téglavető-utca 41. Kósa József, Tomori Pál-utca 7. Stolcz Sámuel, Varju-utca 25. Müller Kálmán, Rómer-utca 13. Ács Mária, Óvoda-utca 12. Özv. Eichenwald Mórné, Gróf Tisza István-utca 1. Rosenberg Ignác, Gróf Tisza István-utca 1. Balázs Sándor, Török Ignác-utca 16. Nasch Jeremiás, Gyár-utca 66. Udva Tivadar, Halász-utca 8. Kovácsik János, Halász-utca 21. Hegedüs Oszkár Zsigmond, Tamási tábornok-utca 3. Czitrom Béla, Tamási tábornok-utca 9. Weinstejn József, Mátyás Király-út 87. Krasznér Sándor, Mátyás Király-út 1. Gedei Gyuláné, Galamb-utca 13. Léserohn Mózse, Galamb-utca 7. Léserohn Márton, Galamb-utca 7. Moskovits Sára, Galamb-utca 5. Kelemen László, Bém-utca 7. Özv. Kohn Farkasné, Malom-utca 8. Késin Dávid, Velencepart 55. Riskó Imre, Sorompó-utca 22.

Csütörtökön érkeznek haza nyaralásukból a váradi kis vitézek

Nagyvárad. Megirtuk, hogy az Országos Vitézi Szék elrendelte a vitézi várományosok gyermekeinek nyaraltatási akcióját. Bihar megyéből igen sok falusi gyermek vett részt a nyújtott örömben, Nagyváradról pedig 21 gyermek utazott Barátkára, ahol 12 napig üdültek. A gyermekek társadalmi különbség nélkül kitűnően megfértek egymás mellett, reggel istentisztelet után kellemesen szórakoztak, dolgoztak is és hallgatták vitéz Zengő József tart. főhadnagy, valamint Salánky megyei cserkész-tiszt oktatását.

A gyermekeket vasárnap meglátogatták szüleik, vitéz Báthory-Szűcs tábornok és vitéz dr. Nadányi János alispán is, akik meglepedéssel állapították meg a nyaralás sikerét. A gyermekek csütörtökön érkeznek vissza Barátkáról Nagyváradra.

Október 17-én életbe lép az új zárórátörvény

A kereskedők régóta követelték, hogy az üzletek nyitvatartásának és zárórájának a kérdését az egész országban egységesen rendezzék. Időközben a kormány ilyen értelemben el is készített egy törvényjavaslott, amelyet az országgyűlés elfogadott. A törvény cikk október 17-én lép életbe.

Az új törvény részletesen intézkedik a vidéki árusítási üzletek zárórájára vonatkozólag. A törvény értelmében a kis- és nagyközségekben köznapokon reggel 6 óra előtt ki nyitni és este 7 óra után, szombat este pedig 8 óra után nyitvatartani nem szabad. Törvényhatósági jogú és megyei városokban élelmiszert vagy tüzelőanyagot árusító üzleteket reggel 6 órakor nyitnak és este 8 órakor zárnak. Egyéb nyitvatartási üzletet köznapon reggel 7 óra előtt ki nyitni és este 6 óra után, szombaton pedig 7 óra után nem szabad nyitvatartani.

A déli szünet nem lehet több 3 óránál.

A törvény végrehajtásának ellenőrzésére munkaadókból és alkalmazottakból álló ellenőrző bizottságot alakítanak.

Tíz kisívekben kerülnek forgalomba a Vöröskeresztes bélyegek

Jelentettük, hogy a posta a közeli napokban két Vöröskeresztes bélyeg-sorozatot hoz forgalomba és a bélyegek felára a Magyar Vöröskereszt támogatására szolgál. A tervek szerint 300.000 példányban bocsátják ki a bélyeggyűjtők és kereskedők a mai viszonyok között ezt a példányszámot magasnak tartották és aggodalmaskodtak, vajjon elhelyezhető lesz-e a bélyegek ilyen nagy mennyisége. A postaigazgatóság most úgy oldotta meg ezt a problémát, hogy a sorozat egyes értékeit nem a százas ívekben, hanem tíz bélyeg tartalmazó kisívekben bocsátja forgalomba. Az iv-szék fogazatlanok lesznek, úgyhogy a blokkgyűjtők számára ez külön érdekességet jelent. Így biztosítottak látszik a kibocsátandó Vöröskeresztes feláras bélyegek hiánytalan elhelyezése. (Magy. Post.)

Új személyvonat közlekedik Szatmár és Nagykároly között

Szatmárnak, Nagykárolynak és környékének régi kívánsága ment teljesülésbe, amikor a kereskedelemügyi miniszter augusztus 3-tól kezdődően engedélyezte egy személyszállítással közlekedő tehervonat beállítását, amelynek felhasználásával Szatmárról Nagykároly fél nap alatt kényelmesen megjárható. A vonat reggel 8 órakor indul Szatmárról és 10 óra körül érkezik Nagykárolyba, ahonnan a kora délután indul vissza Szatmárra.

Okos beosztással át lehet hidalni a zsir-szükséglet hiányait

Átmenetileg szabályozni fogják a zsiradagolást

Az élelmiszerfogyasztás korlátozásának és szabályozásának az a célja, hogy a meglévő készletet igazságosan ossza el és így az ország minden lakosságának biztosítsa elsőrendű éleltszükségletét. A kormány a jegyrendszerrel biztosította mindenkinek a megállapított fejadagot. Így van ez a kenyérről, lisztől, cukornál és egyes helyeken a zsirnál. Egyes élelmiszerek fejadagját átmenetileg meg kellett változtatni, hogy az egyenletes és igazságos elosztást biztosítsák. Így volt a kenyérről. Kenyér fejadagunk ma már biztosítva van, bár a múlt évi rossz termés miatt nagy küzdelmet kellett vívniunk. A magyar kenyérszűrésével egyidőben azonban más cikkek fogyasztásában is hasonlóan alakul a helyzet. A zsirellátás szintén rendezésre vár. Tavaly rossz volt a takarmánytermés, aminek az lett a következménye, hogy a közvetlenül termő takarmány nem volt elegendő, sőt a közvetve előállított takarmány, például a korpa szintén kevesebb volt a szokottnál. Ennek su-

lyos következménye az állattenyésztésben és hizlalásban mutatkozott. Külföldről nem hozhattunk be takarmányt és így a sertéshizlalás csökkent. A kormány számos rendelkezéssel igyekezett megakadályozni a sertésállomány kiirtását. Így például korlátozták a közfogyasztásra szánt sertések fogyasztását, amivel lehetővé tették a főváros zavartalan zsirellátását. Budapest ma viszonylag jó helyzetben van a zsirellátás szempontjából, ami természetesen is, hiszen a főváros az ország szíve, ahol az ipar, kereskedelem, közigazgatás és városi lakosságunk nagyrésze összpontosul. A múlt évek elemi csapásainak következménye most következik. A nehézségeket azonban kellő beosztással és a közönség fegyelmezettségével le lehet küzdeni, mivel azok csak átmenetiek, mint a kenyérről voltak. Addig azonban, míg az átmeneti állapotot sikerül megváltoztatni szűkebben kell gazdálkodni a zsirkészlettel, hogy mindenkinek biztosítsuk a zsiradagját.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkszámánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

LAVAL LÁTOGATÁSA PÁRIZSBAN.
 Párizsból jelentik (MTI.) Az OFI jelentik: Laval francia kormányfő párizsi tartózkodása során fogadta az államtitkárokat, a német-francia gazdasági ügyek intézőjét, Scapini nagykövetet, megbeszélést folytatott a megszállt hatóságok vezetőivel, majd visszautazott Vichybe.

Felhívás. Felhívom Mo'nár József 1897. évi születési nagyváradi tartalékos zászlóst és Frank István Magyar-homoród 1890. tart. főhadnagyot, hogy sebesülési érem viselésére jogosító igazolványát a nagyváradi járási leventeparancsnokságon vegye át. Nevezettnek a H. M. f. évi január hó 7-én engedélyezte a sebesülési érem viselését, de sem a városi népmozgalmi, sem a rendőrségi nyilvántartóban nem szerepel.

TÖLGYFALOMBBAL TŰNETETT KI HITLER EGY REPÜLŐ TÖRZS-ÖRMESTERT. Berlinből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Führer Beerenbrock törzsoficernek, egy vadászpilóta vezetőjének, mint a tölgyfalombot adományozta. A Moelnders vadászrezdhe tartozó Beerenbrock augusztus 1-én kilenc ellenséges gépet lőtt le és ezzel 102-ik légi győzelmét aratta.

Follmann Géza gyásza. Dr Follmann Károly ügyvéd augusztus 3-án reggel 9 órakor rövid eszenvedés után 54 éves korában elhunyt. Temetése augusztus 5-én, szerdán délután 5 órakor a rk. egyház szertartása szerint a kispesti régi temetőben ment végbe. A tragikus véget éri Dr Follmann Károly ügyvédben Follmann Géza nagyváradi teológiai tanár testvérét gyászolja.

SOK EGYIPTOMIT LETARTÓZTATTA AZ ANGOLOK. Istanbulból jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Kairói jelentés szerint az angolok sok egyiptomit letartóztattak és angolellenes tevékenység miatt gyűjtőtáborba szállították őket.

VAKBÉIOPERÁCIÓ A TENGER-ALATTJÁRÓN. Japán újságjelentések szerint egy fiatal japán orvosnak egy tengeralattjárón kellett bevégeznie vakbéloperációt végrehajtania, amely a szokatlan körülmények ellenére kitűnően sikerült. Miután annyi idő nem állott rendelkezésre, hogy a páciens partraszállításra lehetett volna gondolni a tengeralattjáró a hajó ingásának csökkentésére víz alá merült és az orvos az éppel rendelkezésére álló pótműszerekkel hajtotta végre az operációt. Mire a tengeralattjáró kikötőjébe befutott, a páciens már meg is gyógyult.

ORVOSI HIR. Dr. Gagy József igazgató-főorvos, csecsemő- és gyermekgyógyász f. hó 6-tól 20-ig szabadságra utazott.

KITŰNETTEK EGY ELESETT NEMET HÓST. Berlinből jelentik (MTI.) A NTI. jelenti: Egy éjszakai légitámadásban elesett Eckhardt Rudolf főhadnagy, akinek a Führer a múlt év augusztusában a vaskereszt lovagkeresztjét adományozta.

HÓSI HALÁLT HALT JULIUS VON BERNUT VEZÉRŐRNAGY. Berlinből jelentik (MTI.) A NTI. jelenti: Juline von Bernut vezérőrnagy, egy páncélos hadsereg vezérkari főnöke egy hatalmas hadművelet irányítása közben hőst halt.

ELTEMETTEK DR. SCHADL ERNŐT. A MOT. jelenti: Ma temették el nagy részvét mellett Schadl Ernő dr. budapesti büntetőtörvényszéki tanácselnököt.

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **MEZEINEL** Szabadság-utca 12. Hálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

Felvétel a debreceni Egyetemre. A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem hit-, jog- és állam-, orvos-, bölcsészettudományi, ennek matematikai és természettudományi csoportjára a rendes beiratkozás az 1942—43. tanév I. félévére szeptember hó 1—15 estig tart. Dékánj engedéllyel beiratkozni szeptember hó 16—20-ig, rectori engedéllyel szeptember 21—30-ig lehet. A felvételi kérvényeket az illetékes karhoz címzeten 1942. augusztus hó 1 és 31 közt kell benyújtani. Eredeti okiratok szükségesek. A dékáni hivatalok csak közzelgő felszerelt kérvényeket fogadnak el. Akik tandíjmentességért folyamodnak, kérelmüket az illetékes karhoz 1942. szeptember 1-ig nyújtásuk be. Úrlapok az illetékes dékáni hivatalban kaphatók. Részletes tájékoztatás jelent meg a Budapesti Közlöny 1942. június 24-iki számában, s felvilágosítást nyújt a rectori hivatal. Az egyetemen férfi és női internátusok működnek. Erre nézve az internátus, illetőleg kollégium igazgatósága nyújt részletes tájékoztatást.

ZÁR ALÁ HELYEZTEK A NYULBŐRÖKET. A MTI. jelenti: Az iparügyi miniszter zár alá helyezte a mezői és házinyúlbőr-készleteket.

A VILÁG LEGNAGYOBB SZABOTÓRJE — EGY HITKOZSÁGI ELNÖK FIA. A volt burmai kormányzó, Reginald Dormann-Smith elbeszélése nyomán a londoni „Daily Herald” lelkés méltatásban emlékezik meg W. L. Forsterről, akit egyszerűen a világ legnagyobb szabotálójának nevez. Mr. Forster a romániai olajmezőkön kezdte meg tevékenységét, majd a holland indiai olajmezőkre tette át működése színhelyét, legutóbb pedig Burmában működött, ahol az újság szerint addigi tapasztalatai felhasználásával különösen tökéletes munkát végzett. Amikor a Burmát elhagyó ex-kormányzó 43 mérföldnyire volt Ranguntól, 18.000 láb magas füstszlop mutatta Mr. Forster szakértő működésének hatóságát. A „News Chronicle” a világtörténelemben legnagyobb szabotálójának személyes adatait is feltalálja a közönség elé. Ezek szerint Mr. Forster atya hosszabb ideig a leedszi zsinagoga elnöke volt. Hogy a rombolások technikáinak ismeretében tökéletesítse magát, Forster moszkvai tanulmányutát is végzett, azonban mint a lap megjegyzi, egy és másban is tudott a hősevis táknak szaktanácsal szolgálni.

Megjelenik Nagyvárad város teljes cím és lakjegyzéke

Magyarország városainak címtára kiadásában a közeljövőben megjelenik a „Nagyvárad” című kötet, amely tartalmazni fogja az államrendőrség bejelentő hivatalának adatai szerinti teljes cím- és lakjegyzéket. A kötet második része „Ipar” gyűjtőcím alatt a nagyváradi közüzemeket, gyárakat, üzemeket, és kisiparosokat szakmák szerint csoportosítja. „Kereskedelem” gyűjtő szó alatt az állami érdekeltégek kereskedelmi szerveket, kiviteli egyesüléseket, nagy- és kiskereskedőket és iparigazolvány alapján működő ügynökségeket sorolja fel. A Pénzügy fejezet pedig Nagyvárad bankjairól, banküzleteiről nyújt kimerítő felvilágosítást. A belügyminiszter a művet ajánlásba részesítette és megengedte, hogy a szerkesztőbizottságban a belügyi és rendőri igazgatás vezető személyiségei is résztvegyenek. Az előző Hlatky Endre főispán írta: 28 éve mult, hogy Kemény L. Ignác, városunk akkori t. b. rendőr alkapitánya az 1914. évi júniusi adatok alapján „Nagyvárad Város Címtára” címmel

368 oldalon, kiadta a város lakosok teljes címtárát, — írja Hlatky Endre. Milyen érdekes, mennyire fontos ez a könyv, amely a világháborúelőtti Váradot tükrözi vissza. A világháború, s az idegen uralom korszaka, valóban tragikus, ki nem forrt változatokban tozódó időszakok. Ezekből a korokból ilyen címtár nem maradhatott fenn, hiszen senki é folyton változó állapotban nem látott abban hasznos és használható könyvet, de most a visszatérés után, szervezési, újjárendező tevékenység, fokozatos befejezését követően, ismét előtér a közéletbe, a hiányérzet és sürgeti a mai városunkról hű képet adó új címtár kiadását. Új címtárunk, lakjegyzékünk beszédes könyv lesz arról, hogy Nagyvárad mennyire magyar, mennyire város, mennyire fejlődésre érett és képes. Legyen e kötet hasznos eszköz a város forgalmának fokozásában, a mindennapi életben. — fejezi be érdekes cikkét Hlatky Endre főispán. A címtár magyar, német, olasz, francia és spanyol nyelvű címszavak alatt is közli Várad iparát, kereskedelmét és pénzügyeit tartalmazó szakmai részt, miáltal alkalom nyílik külföldi érdeklődők figyelmét felhívni gazdasági életünkre. A hatalmas kötet Nagyvárad betűbeszédetté válik, olyan részletességgel, ahogyan eddig még könyv soha nem beszélt rólunk.

Hadirokkantak figyelmébe. A Honsz elnöksége a hadirokkantak tudomására hozza, hogy a rokkantjelvény iránti összeírás határideje f. évi aug. hó 10-én lezárul. Ebből kifolyólag smétellen felhívja a hadirokkantakat, hogy hadigondozási igazolványuk, illetményük postai utalványszelvénye, valamint a hadiemiék és a sebesülési érmük igazoló iratával e határidőig feltétlenül jelentkezzenek, mert a jelvény megszerzése újabb összeírással lehetővé téve nem lesz. Elnökség.

Schweitzer István vezérezredes lemondott hadseregpáncsnoki tisztségéről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur. Öfömlétsége Schweitzer István m. kir. vezérezredesnek hadseregpáncsnoki minőségben teljesített kimagaslóan eredményes és rendkívül értékes szolgálatait a magyar érdemrend nagykeresztjét adományozta. Ebből az alkalomból a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:

„Kedves Schweitzer vezérezredes! Sajnálatos értesültem, hogy megrongált egészségi állapotára való tekintettel, hadseregpáncsnoki állása alól felmentését kért. Amikor kérelmének helyt adok és hadseregpáncsnoki szolgálati állás alól felmentem, köszönettel emlékezem meg kimagasló érdemeiről, melyeket békében és háborúban szerzett. Kimagaslóan eredményes és rendkívül értékes szolgálatainak elismerésül a Magyar Érdemrend Nagykeresztjét adományozom.

Kelt Budapesten, 1942. július 23.
 Horthy, e. k.”

Őszinte mozikritika Tisztítóútz

Bemutató a Belvárosi Mozgóban

Izig-végig olasz film, a dal hazájában élő művészek életéből. A főszerepet Titó Schipa, az olaszok nagy-hírű énekeze játssza és énekli elragadóan. A művészi darab drámai fejleményei bővelkednek izgalomban, míg végül is a mindent ösöprő tehetség eltemeti a multat. Róma és Milánó világhírű operája káprázatos fényben gyönyörködteti a nézőt. Kár, hogy a gyönyörű film a nyári idényben került bemutatásra, mert a darab minden körülmények mellett tel házat érdemel.

Földindulás Bemutató a Casinóban

Kodolányi János immár világhírű magyar népi társadalmi drámájának filmváltozatát vetítik a Casinóban. Történeisével megdöbbentően élethű, problémáival időszerű, célzatosságával pedig az élet felkiáltójeleként nem mes. Egy darab magyar sors, mely előtt gondolkozva kell megállanunk. A filmből nemcsak az egyke nemzetsorvasztó átka áll előttünk véres szomorú valóságában, de a társadalom és vagyoni különbség által egyéni érdekből született gaz törvényi örmagukat fullasztják az emberi boldogtalanságba — amelyről pedig éppen ők hirdetik, hogy ez az egyedüli ésszerű út és „üdvözülés”. A filmet minden magyarnak látnia kell.

MEGNYILT: Első keresztény

Kölesön könyvtár

kötelező ifjúsági olvasmányokkal bővítve

SIMON ISTVAN könyvkereskedése
 Bémer-tér 3.
 Telefon: 26-43.

A közellátási ügyek a Városok Szövetsége napirendjén

Jelentettük, hogy a Magyar Városok Országos Szövetsége augusztus 17-én fontos tárgysorozattal választmányi ülést tart. A már eddig ismertett kérdéseken kívül pótlóan felvették napirendre a közellátási igazgatás nagyjelentőségű kérdését, amelyvel kapcsolatban javaslatot terjesztenek elő és felterjesztést intéznek a kormányhoz. Ugyancsak pótlóan napirendre tűzték Békéscsaba város polgármesterének arra vonatkozó indítványát, hogy a labdarugó mérkőzések vigalmiadóit töröljék. (Magy. Tud.)

RÁDIÓ

Csütörtök, augusztus 6.
BUDAPEST I.

- 6.40 Ébresztő, Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.20 Mészáros Erzsébet énekel.
- 11.40 Mese a kis asztalosinasról Dr. Mándi Mária előadása Munkácsy Mihályról. Felolvasás.
- 12.10 Mária Terézia I. honvédegyezred zenekara. Vezényel: Pongrácz Géza.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Vidák József cigányzenekara muzsikál.
- 15.20 Szórakoztató zene
- 16.15 Ruzsin hallgatóinknak.
- 17.15 Bach művek.
- 17.30 Buta ember élete. Izsák-Gyarmathy László előadása.
- 17.50 Magyar nóták. Kissházy Sári és Teleki Sándor énekel, kíséri Sárjai Elemér cigányzenekara.
- 18.45 A finn gyerekek Dr. Juhász Jenő előadása hanglemezekkel. Felolvasás.
- 19.20 Dalok, táncok, sikerek. Weygand Tibor énekel, kíséri a Rádiózenekar.
- 20.20 Honvédségünk vizsgálja a falu egészségét. A közvetítést Budinszky Sándor vezeti. Hangfelvétel.
- 20.45 Bernhard Hamman hegedül a magyar-német művészsere keretében Hangfelvétel.
- 21.10 Lelki kapcsolat az otthon és a front között. Kádár Gyula alvezéres előadása.
- 21.30 Gounod: Faust — balettzene.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Táncczene. Ilinczy László tánczenekara játszik. (Közvetítés.)

BUDAPEST II.

- 10.00 Magyar tárogatóegyüttes.
- 19.25 A háború és a gyermek. Szánthó Károly előadása.
- 20.00 Hírek.
- 20.20 Veress Endre magyar szerzők dalműveiből énekel.
- 20.50 Árpád-házi Boldog Margit. a penitenciás királyleány. Irta: O. P. Fehér Máttyás. Felolv.
- 21.10—21.40 Keleti hangulatok.
- 22.10—23.00 Horváth Jenő jazz-együttese játszik.

SPORT

Barnával, Vécseyvel és Onódival erősödött a NAC

Nagyvárad. Mint az Erdélyi Néplap elsőnek jelentette hazaérkeztek a NAC vezetői fővárosi útjukról. Alkalmunk volt beszélgetni Jeney elnökkel és Krüger sportigazgatóval, akik a következőket mondták:
— Amit célul tűztünk magunk elé el is értük. Valamennyi kiszemelt játékoskal sikerrel fejezték be a tárgyalásokat, illetve egyesületükkel a

nem könnyű kiadás. Ennek eredményeképpen Barna csatár, Vécsey kapus és Onódy, a nagyszerű hátvéd jelentik a NAC erősítését. Ezenkívül még egy edzőt is szerződtettünk.

— Most kezdődik a készülődés, a csapat együtt van, a többi már az ő munkájuk eredménye lesz — fejezték be villámnyilatkozatukat a kiváló sportvezetők.

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél részletre is. Javítások olcsón Kossuth-u 5. Tel. 23-30.

Kiadós erőnléti edzést tartott a NAC

Bemutakozott Barna az egyik új játékos

Nagyvárad. Kedden délután az Erzsébet-ligeti pályán nagy erőnléti edzést tartott a NAC Rónai és Vigh edzők vezetésével, melyen bemutatkozott Barna is.

Edzés előtt az egyesület vezetői néhány keresetlen szóval mutatták be az új fiút a zöldfehér gardának s kívántak neki jó munkát új egyesületében.

Munkatársunk egy lélekzetynyi időre elesipte az új „szerzeményt”, aki el-

mondotta, hogy nagyon örül, hogy Nagyváradra került s tagja lehet a nagyhirű NAC-nak. Panaszolta, hogy két hét edzeshátrányban van, ezt kell most behoznia.

Barna egyébként az edzésen nagy-szerűen mozgott és a pályán megjelent kíváncsi szurkolók egyhangúan állapították meg, hogy — tud az új srác.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakzerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

Elektromos—NAC és Ferencváros—NAC esti mérkőzés

Budapest. Az esti mérkőzéseket a közönség nyilvánvalóan mind jobban megkedveli. Ennek hatása alatt máris a következő esti, bajnoki és barátságos mérkőzésekről tárgyalnak:

Elektromos—Nagyvárad AC!

Augusztus 20-án esti fényben játszanak le a bajnoki mérkőzést — feltevé, hogy az Elektromos nem játszik augusztus 19-én este Szent István Kupa-döntőt. Ez az esti bajnoki mérkőzés lesz a kárpótlása az Elektro-

mosnak Barna átengedéseért. Még egy esti mérkőzésről tárgyalnak:

Ferencváros—Nagyvárad AC!

Erre augusztus 22-én este kerülnek a sor éspedig barátságos alapon, illetve egy kitűzendő díjért, amely vándordíj jellegű lenne a két zöldfehér színű társadalmi egyesület között. Erről az esti mérkőzésről természetesen csak akkor lehet szó, ha a Ferencváros nem kerül be a Szent István Kupa döntőjébe.

Férfi ruhákat használtak, legjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használt ruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz isvők.

Vasárnap NAC—Csepel mérkőzés az Erzsébet-ligeti pályán

Nagyvárad. A Csepel és a NAC vezetői Fuszek átadásából kifolyólag megegyeztek, hogy augusztus 9-én barátságos mérkőzést játszanak, még pedig Budapesten vagy Nagyváradon. A budapesti mérkőzés elé akadályok

gördültek, még pedig a társesületek részéről, de más oldalról is. A két egyesület közötti megállapodás értelmében tehát a mérkőzést vasárnap Nagyváradon játsszák.

Szabó Petárt szerződtette a NAC edzőnek

Nagyvárad. Megirtuk, hogy a Frankfurtban edzősködő Szabó Petár és a NAC között tárgyalások indultak meg. A NAC jövő évre edzőjének óhajtja megszerezni a külföldön működő magyar szakembert. A sürgönyileg lebonyolított tárgyalások

tegnap megegyezésre vezettek és Jeney Rezső, a NAC elnöke ilyen értelmű táviratot intézett Frankfurtba Szabó Petárhoz. A táviratban azt is megemlítette a NAC elnöke, hogy Nagyváradon türelmetlenül várják Szabó Petár megérkezését és munkabefogását.

Nagyváradon vendégszerepel vasárnap a Budapesti Vasas SC

(Nagyvárad.) Mint ismeretes a Nagyvárad MÁV társadalmi szervezete vasárnap nagy zászlószentelési ünnepséget rendez. Ennek egyik programja a Budapesti Vasas SC és a Nagyvárad MÁV TK labdarugóinak találkozója pontban 4 órakor az Erzsébet-ligeti pályán.

Ez a mérkőzés minden valószínűség szerint előmérkőzése lesz a WMFC—NAC találkozásnak.

APRÓHIRDETESEK

Külön léle

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 21—96. 664

Tágas, világos üzlethelyiség központban kiadó. Cím a kiadóban. 841

Zongorák olcsón bérbeadók, Sternberg Rákóczi-út 15. 840

Hántolt zöld borsó, egész és feles, kapható kereskedők részére megszállott áron. Csiba Lajos, Bémer-tér 4. 845

Női konfekcióüzlet családi okok miatt átadó. Cím: „Női konfekció” jellegre a kiadóba. 844

Gyárhelyiséget keresek azonnalra, több helyiségből is lehet. Cím a kiadóban. 833

Masamódhoz betársulnék. Tomp, nyersanyag raktárral, esetleg kisebb tőkével. „Nőikalap” jellegre. 839

Ústöt üstházzal azonnali megvételre keresek. Telefon 10-89. 837

Eladó 2 pár nagyon szép, új komplett lóhám. Erdekldőni Zápolya János-utca 6 szám alatt este 6—8 között. 838

Hat darab finom Thonet eszédlőszék sürgősen eladó. Alap-utca 2. Házmester-nél. 819

Két darab használt vagy új 3—3.5 loerős 150 voltos motort keresünk megvételre. Cím a kiadóhivatalban tudható meg. 836

Jékarban lévő használt perzsa átvétő szőnyeget, modern garderooszekrényt keresek. Cím a kiadóban. 793

Állást keres

Tiszteletes, megbízható, jól főző nő állást keres. Horthy Miklós-ut 35, szuterin. 846

Állást nyec

Gyakornokot, gyakornoknöt, ki irodai teendőkhöz némi gyakorlattal rendelkezik, keresek. „Fizetési igény” jellegre a kiadóba kérek írásbeli ajánlatokat. 843

Dr. Szabó Béla kir. közjegyző Szászrégen, a közjegyzői munkakörben megfelelő gyakorlattal bíró, a román nyelvet is beszélő helyettes, jelöltet vagy irodai alkalmazottat keres. Fizetési igény és előző gyakorlat közlését kéri.

Cipész munkások felvétetnek We.Ego cipőgyár, Báthory-utca 12. 847

Perfekt szakácsnő keresetük főúrl házhoz augusztus 15-re, jelentkezn. lehet Nagyvárad, Szaniszló-utca 20 sz., földszint 1, délután 4—5 óra között. 842

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

40- és felelősségeszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.